

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Petri Chrysologi Archiepiscopi Ravennatis, viri
eruditissimi atque sanctissimi, Sermones In Evangelia De
Dominicis & festis aliquot solemnioribus totius anni,
insignes & peruetusti**

Petrus <Chrysologus>

Lvgdvni, 1623

De parabola serui ab agro, déque hominis erga Deum gratitudine, Sermo
CLXI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50232](#)

*De parabola servi ab agro, deque hominis erga Deum
gratitudine, Sermo CLXI.*

Audistis fratres, quemadmodum famulatum diuinum dominus exigit humanæ seruitutis exemplo dicendo : *Quis vestrum habens seruum arantem, aut pascentem, qui regresso ab agro dicat statim: transi, recumbe, & non dicit ei, para quod cœnem, & præcingere, & ministra mihi donec manducem & bibam, & post hæc tu manducabis & bibes? Nunquid gratiam habet seruo illi: quia fecit quæ sibi imperauit? Non puto. Sic & vos, inquit, cum feceritis omnia quæ præcepta sunt vobis, dicite : Serui inutiles sumus, quod debuimus facere fecimus. Sic & vos. Quid simile? Imo longè dissimile. Tantum debet homo Deo, quantum debet homini homo? Absit. Nam est alter ordo, diuersa causa, dissimilis fides. Deus hominem fecit esse, nasci iussit, dedit viuere, concessit sapere, donauit & tempora, distribuit ætates, concessit ad gloriam, aperuit ad honorem, præfecit animantibus, & toti terræ dominum definita lege & ætate præscripsit: & cum talia, tantaque homini Dei beneficia deperiissent: secunda reparauit tanto maior, quanto diuina: præstantiora tanto, quanto cœlestia. Nam cœli post habitatorem dedit, quem dederat ante incolam terrenorum, ut aduersum nullum illi, nullus incursus, nullusque terrenis irrepetet bonis, amplius in hominem non valeret: seruaretque conditio iam certa, quem perdiderat incerta libertas: & esset homo liber omnium sola domini seruiture, cui conditorē qua factus est debet, debet originem quod redemptus est, quod emptus est debet utique seruitutem, dicente Apostolo: *Precio empti estis, nolite fieri servi hominū. Et Propheta ut conditorē, ut originē facteretur, Ego seruus tuus, inquit, & filius ancillæ tuæ.**

I. Cor. 7.

Psa. 115.

Deo

Deo ista , homini quid tali debet homo ? Et tamen
querit Deus vel tantum , quia reddere homo Deo
nil vult cui debet totum . Sed repetamus lectionem ,
& oculis nostris similitudinem proponamus ipsam ,
& quod diximus tunc lucebit , quia nullam Deo ,
homini totam dependimus seruitutem . *Quis ver-*
strum habens seruum arantem aut pascentem , cui regreso
ab agro dicat , statim transi , recumbe : & non dicit ei ,
para quod cœnem , & præcingere : & ministra mihi donec
manducem , & bibam , & post hec tu manducabis & bi-
bes ? Quam familiaris , quam vernacula , quam de
quotidiano vsu veniens , quam communis est ista do-
ctrina . Si dominus est , qui audit , agnoscit talia se exi-
gere à seruo : si seruus , exhibere se domino ista co-
gnoscit . Seruus namque post vigilias antelucanas ,
post totius diei varios & duos labores , post trepidâ-
tes , & anxios cōcursus , & parat domino suo cœnam ,
& cinctus quod parauerat , subministrat : non est elati-
tus , quia fecit , sed cum deuotione singula faciens cō-
tremiscit : & apponit domino suo cibos multiplices ,
arte tota totius saporis conditos : ipse autem semico-
ctam , nec salitam forsitan cœnulam gustaturus : por-
rigens cræbra pocula , varios calices , vina mutat , ad
longissimi conuiuij fabulas longiores stat fixus , stat
moueri nescius , stat cui lassescere non licet seruituti .
Et cum dominus iam partem noctis insomnē dedu-
cit , peragit inquietem , seruus colligit , curat , accurat ,
ponit , componit , reponit : & sic in rebus necessariis
immoratur , ut nihil cibi , aut parum noctis ad escam
reseruet , & soporem . Post hæc omnia nisi peruigilet
in crastinum , & dominum præuenerit dormientem ,
fessus , indefessus manicabit ad verbera , ad præsen-
tem pœnam nihil hesterno ei subuenit de labore ,
quia quicquid dominus indebite , iracunde , libens ,
nolens ,

nolens, oblitus, cogitans, sciens, nesciens circa seruum fecerit, iudicium, iustitia, lex est: imperatis ita subdito ius est, & ad libitum domini vocem non habet conditio seruitutis. Si ergo & seruus sentit quid debeat homini taliter seruiendo, & dominando dominus qualen seruitutem domino dominorum debeat, docetur, & intelligit se magistrū. Hoc implebat Paulus, qui seruitutis suae titulos sic scribebat. Usque ad hanc 1. Cor. 4.
horā e urimus, & sitūmus, & nudi sumus, & colaphis cedimur. Et alibi: Liuidum facio corpus meū: & seruituti subiicio. Præbebat vindictam bonus seruus, qui se usque ad liuorem sic agens iugiter verberabat: nec laxabat fræna corpori, ne per indulgentiam caro laxa a alterius incurreret seruitu em. Sed homo quod à seruo exigis, impende ei qui te dominum fecit. Tu qui semper dormis, & à seruo exigis vigilias indefessas, aliquando vigila tuo domino pro te sine cessatione vigilanti: assiste tuo domino vel in momento uno iejunant, cui māducanti tuus seruus semper assistit: remitte seruo innocentia, cui peccanti blanditur dominus tuus: da interim veniam, cui tuus dominus semper ignoscit. Cepte si quicquam boni feceris, crede te dominant soluisse debitum, non beneficium præstis. Cum feceritis, inquit, omnia quæ præcepta sunt vobis, dicite, serui inutiles sumus, quod debuimus facere, fecimus. Quando per se homo vñilis ad diuina, qui sic sibi est inutilis ad humana? Cogitet homo cordis mala, carnis vitia, voluptatum fluctus, desideriorum procellas, irarū scopulos, naufragia criminū, & tunc quicquid in se est vtile, dabit Deo, sibi quicquid inutile est, deputabit. Sed ad proposita redeamus: ut quare dominus discipulos suos admonuerit, iam patescat. Apostolos suos Christus ut mitteret ad populos vario dolore languentes, dedit illis virtutem

Mm

spiritus,

spiritus, potestatem supernam dedit, dedit gratiam sanitatum, vnde perambulantes illi reddebat visum cæcis, claudis cursum, surdis auditum, & ne per singula vos morer, cunctis male habentibus dabant salutem, vnde redeentes gloriabantur dicentes: Domine, etiam in nomine tuo dæmonia subiecta sunt nobis. Quos dominus temperat, dicens: Nolite gaudere, quia dæmonia subiecta sunt vobis: gaudete autem quia nomina vestra scripta sunt in cælis. Ergo ne per elationem perderent quod conquerierant per laborē, & deputarē sibi quod diuinitus fuerant consecuti, ad humilitatem, quę mater est doctrinę, tali reuocat exemplo: *Quis vestrum habens seruum arantem, aut patientem, qui regresso ab agro dicat ei, statim transi, & recumbe; & non dicit ei, para quod cœnem, & præcingere, & ministra mihi donec manducem & bibam: & post hæc tu manducabis & bipes?* Post exactos labores, & magna & multa documenta virtutum, Apostoli satis sibi utiles videbantur, sed versati in luto carnis, & limo corporis huius, & quod essent inutiles, nesciebant. sed de-

Mat. 26. prehenduntur cum Iudas tradit, Petrus negat, Ioannes fugit, relinquunt omnes, vt solus in quo erat & ex quo erat tota utilitas appareret. Quod autem dixit. *Et postea tu manducabis.* Monet discipulos vt post ascensionem suam statim copulari se domino in illa beatitudine superna gestirent. Nam denique hic relicturos approbat; & præcingit ad tolerantiam passionis, & ministerij sui perficit ad laborem. Nam tunc tanto tempore ministrarunt Apostoli discubenti, quanto tempore inter peccatorum coquinas, & gentium focos, cœnam domini super mensas Ecclesiæ in memoriā perpetem præpararunt. Hanc cœnam qui fidelis est nouit, qui nescit, & scire desiderat, fit fidelis.

D